

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії

Навчальний рік 2026-2027

СИЛАБУС

ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«МЕТОДИКА ТА ТЕХНІКА КЛАСИЧНОГО ТА ЛІКУВАЛЬНОГО МАСАЖУ»

Нормативний освітній компонент

Форма здобуття освіти _____ очна _____

(очна; заочна; дистанційна)

Галузь знань _____ 22 «Охорона здоров'я» _____

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність «227» Терапія та реабілітація _____

(шифр і назва спеціальності)

Спеціалізація 227.01 «Фізична терапія»

Освітньо-професійна програма «Фізична терапія, ерготерапія»

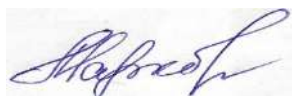
Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Курс 3

Силабус освітнього компоненту
затверджено на засіданні кафедри
спортивної, фізичної та реабілітаційної
медицини, фізичної терапії, ерготерапії
ХНМУ

Протокол від
“27” _____ серпня _____ 2024 року № _____ 1 _____

В.о. завідувачки кафедри

_____ доцент Олена МАРКОВСЬКА

Схвалено методичною комісією ХНМУ з
проблем терапевтичного профілю

Протокол від
“_28_” _____ серпня _____ 2024_ року № _____ 1 _____

Голова

_____ професор Павло КРАВЧУН

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Марковська Олена Володимирівна – в.о. завідувача кафедри спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії ХНМУ, к.мед.н., доцент
2. Самойлова Ганна Петрівна – доцент кафедри спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії ХНМУ, к.мед.н.
3. Латогуз Сергій Іванович – доцент кафедри спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії ХНМУ, к.мед.н, доцент
4. Буряченко Вадим Анатолійович, викладач кафедри спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії.

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Буряченко Вадим Анатолійович Самойлова Ганна Петрівна Полоннік Ігор Анатолійович
Інформація про викладача	Професійні інтереси: фізична реабілітація, спортивна медицина, лікувальний масаж, ерготерапія, мануальна терапія.
Контактний тел.	+380663821853, +380673557220, +380931308340,
E-mail:	va.buriachenko@knmu.edu.ua h.p.samoilova@knmu.edu.ua , iapolonnik.po20@knmu.edu.ua
Інформація про консультації: <u>очні консультації</u> розклад: місце проведення: <u>он-лайн консультації</u>	вівторок з 13.00 до 15.00 четвер з 13.00 до 15.00 Університетська клініка ХНМУ, вул. Олександра Шпейєра, 4 за попередньою домовленістю, http://31.128.79.157:8083/mod/bigbluebuttonbn/view.php?id=27208
Локація	 вул. Олександра Шпейєра, 4

ВСТУП

Силабус освітнього компоненту «Методика та техніка класичного та лікувального масажу» складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Фізична терапія, ерготерапія» та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), перший (бакалаврський) рівень, галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 227 «Терапія та реабілітація».

Опис освітнього компоненту (анотація)

Методика та техніка класичного та лікувального масажу як навчальна дисципліна базується на вивченні здобувачами анатомії людини, медичної біології, медичної хімії, медичної та біологічної фізики, фізіології, патофізіології, гігієни та екології, фармакології, пропедевтики внутрішньої медицини, пропедевтики педіатрії й інтегрується з цими дисциплінами; забезпечує послідовність та взаємозв'язок з внутрішньою медициною, хірургією, травматологією й ортопедією, неврологією, педіатрією, акушерством і гінекологією та іншими предметами навчального плану, що передбачає інтеграцію викладання з цими дисциплінами та формування умінь застосування знань з класичного та лікувального масажу в процесі подальшого навчання й у професійній діяльності; навчає використовувати техніку та методику лікувального масажу в лікарській практиці для забезпечення профілактики захворювань, а також для більш швидкого відновлення здоров'я, якості життя і працездатності у хворих різноманітного профілю; забезпечує попередження передпатологічних змін та патологічних станів, які виникають при нераціональному застосуванні фізичної активності.

Предметом вивчення освітнього компоненту є формування в здобувачів адекватних уявлень про їхню майбутню діяльність, особливості професії й тих вимог, які будуть пред'явлені майбутньому фахівцеві з вищою освітою. Медичні ВНЗ повинні готувати всебічно розвинених спеціалістів, які б володіли теоретичними знаннями і практичними навичками та вміннями застосування різноманітних технік та методик лікувального масажу в своїй лікувально-профілактичній роботі.

Пререквізити

«Методика та техніка класичного та лікувального масажу» як навчальна дисципліна базується на вивченні здобувачами таких освітніх компонентів: нормальна анатомія людини, терапевтичні вправи, фізіологія рухової активності й інтегрується з цими дисциплінами; забезпечує послідовність та взаємозв'язок з фізичною терапією та ерготерапією при порушенні функції опорно-рухового апарату, з фізичною терапією та ерготерапією при порушенні функції нервової системи та іншими предметами навчального плану, що передбачає інтеграцію викладання з цими дисциплінами.

Постреквізити: Основні положення освітнього компоненту мають застосовуватися при вивченні суміжних дисциплін протягом 4 років навчання, є

базою для підготовки до ЄДКІ, підготовки до навчання у закладах вищої освіти на програмах другого магістерського рівня вищої освіти.

Посилання на сторінку освітнього компоненту в MOODLE - [Курс: Методика та техніка класичного та лікувального масажу](#) | [Система дистанційного навчання ХНМУ \(knmu.edu.ua\)](#)

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КЛМПОНЕНТУ:

1.1. Мета викладання освітнього компоненту «Методика та техніка класичного та лікувального масажу» є: сформувати у здобувачів систему знань щодо основних та допоміжних прийомів класичного масажу. Пропоновані прийоми масажу дозволяють пришвидшити одужання, відновити порушені функції в процесі реабілітації та відновити працездатність.

1.2. Основними завданнями вивчення освітнього компоненту «Методика та техніка класичного та лікувального масажу» є:

- обґрунтування застосування класичного та лікувального масажу з лікувальною та профілактичною метою;
- освоєння послідовності та використання основних і допоміжних прийомів класичного масажу.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у ОПП та Стандарті).

1.3.1. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує опанування здобувачами компетентностей:

інтегральні:

Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з фізичною терапією та ерготерапією, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук.

загальні:

ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 02. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 03. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 04. Здатність працювати в команді.

ЗК 05. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 06. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 07. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 08. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 09. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 11. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

спеціальні (фахові, предметні):

СК.01. Здатність пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди, іншим медичним працівникам потребу у заходах фізичної терапії, ерготерапії, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я.

СК 02. Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції.

СК 03. Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії.

СК 04. Здатність враховувати медичні, психологопедагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.

СК 05. Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини.

СК 06. Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії та/або ерготерапії: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати.

СК 07. Здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної терапії та ерготерапії.

СК 08. Здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії.

СК 09. Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.

СК 10. Здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами та документувати отримані результати.

СК 11. Здатність адаптовувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов.

СК 12. Здатність надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів.

СК 13. Здатність навчати пацієнта/опікунів самообслуговуванню/догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та неповносправності, здоровому способу життя.

СК 14. Здатність знаходити шляхи постійного покращення якості послуг фізичної терапії та ерготерапії.

1.3.2. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття здобувачами наступних програмних результатів навчання:

ПРН 01. Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.

ПРН 02. Спілкуватися усно та письмово українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування; складати документи, у тому числі іноземною мовою (мовами).

ПРН 03. Використовувати сучасну комп'ютерну техніку; знаходити інформацію з різних джерел; аналізувати вітчизняні та зарубіжні джерела інформації, необхідної для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень.

ПРН 05. Надавати долікарську допомогу при невідкладних станах та патологічних процесах в організмі; вибирати оптимальні методи та засоби збереження життя.

ПРН 07. Трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).

ПРН 09. Реалізувати індивідуальні програми фізичної терапії, ерготерапії.

ПРН 10. Здійснювати заходи фізичної терапії для ліквідації або компенсації рухових порушень та активності.

ПРН 12. Застосовувати сучасні науково-доказові дані у професійній діяльності.

ПРН 13. Обирати оптимальні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність.

ПРН 15. Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді.

ПРН 16. Проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп.

ПРН 17. Оцінювати результати виконання програм фізичної терапії та ерготерапії, використовуючи відповідний інструментарій, та за потреби, модифіковувати поточну діяльність.

ПРН 18. Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

1.3.3. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття здобувачами наступних соціальних навичок (Soft skills):

Зв'язок – здатність до усного спілкування, написання, подання, прослуховування.

Люб'язність – манери, етикет, діловий етикет, кажу, будь ласка, і дякую вам, шанобливо.

Гнучкість – адаптивність, бажання змінюватися, навчання протягом усього життя, приймає нові речі, налаштовує, навчає.

Цілісність – чесна, етична, висока моральність, має особисті цінності.

Міжособистісні навички – приємність, привабливість, почуття гумору, дружність, вихованість, співпереживання, самоконтроль, терпимість, комунікабельність.

Позитивне ставлення – оптимістичний, захоплений, заохочувальний, щасливий, впевнений.

Професіоналізм – діловий, добре одягнений.

Відповідальність – підзвітна, надійна, виконує роботу, винахідлива, самодисциплінована, хоче робити добре, сумлінно, здоровий глузд.

Командна робота – кооператив, працюють разом з іншими, приємні, сприятливі, корисні, спільні.

Робоча етика – працюючий, готовий працювати, лояльний, ініціативний, мотивований вчасно.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь, ОПП	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів – 7	22 «Охорона здоров'я»	Нормативна
Загальна кількість годин – 210	Спеціальність: 227 «Терапія та реабілітація» (шифр і назва) Спеціалізація 227.01 «Фізична терапія»	Рік підготовки:
		3-й
		Семестр
		5-й
Годин для денної (або вечірньої) форми навчання: аудиторних – 114 самостійної роботи студента – 96	Освітній ступінь: перший (бакалаврський) ОПП «Фізична терапія, ерготерапія»	Лекції
		28 год.
		Практичні, семінарські
		86 год.
		Самостійна робота
		96 год.
		Індивідуальні завдання: - Вид контролю: іспит

2.1. Опис дисципліни

2.2.1 Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Види лекцій
1	Вступ до масажу: історія, класифікація та основні поняття.	4	Інформаційна (освітня)
2	Анатомо-фізіологічні основи масажу. Протипоказання та показання до застосування масажу.	4	Інформаційна (освітня)
3	Основи класичного масажу: прийоми та техніки.	6	Інформаційна (освітня)
4	Методика лікувального масажу: адаптація прийомів при патології органів і систем.	6	Інформаційна (освітня)
5	Сегментарно-рефлекторний та точковий масаж. Масаж в косметології. Самомасаж.	4	Інформаційна (освітня)
6	Спортивний масаж: попередній, тренувальний, відновний та масаж в передстартових станах. Поняття про різновиди спортивного масажу.	4	

	Всього годин	28	
--	--------------	----	--

2.2.1 Теми семінарських занять

Проведення семінарських занять не передбачено програмою

2.2.3. Практичні заняття

№ з/п	Тема	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Вступ до масажу: історія, класифікація та основні поняття.	6	Розповідь-пояснення, бесіда	Усне опитування (індивідуальне)
2	Анатомо-фізіологічні основи масажу. Протипоказання та показання до застосування масажу.	8	Розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація	Усне опитування (індивідуальне)
3	Основи класичного масажу: прийоми та техніки.	8	Розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація	Усне опитування (індивідуальне)
4	Методика лікувального масажу при патології опорно-рухової системи.	8	Розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація	Усне опитування (індивідуальне)
5	Методика лікувального масажу при патології нервової системи.	8	Розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація	Усне опитування (індивідуальне)
6	Методика лікувального масажу при соматичній патології.	8	Розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація	Усне опитування (індивідуальне)
7	Методика лікувального масажу в педіатрії.	8	Розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація	Усне опитування (індивідуальне)
8	Сегментарно-рефлекторний та точковий масаж.	8	Розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація	Усне опитування (індивідуальне)
9	Масаж в косметології.	8	Розповідь-пояснення, бесіда,	Усне опитування (індивідуальне)

			демонстрація	
10	Методика проведення самомасажу. Особливості виконання місцевого, загального масажу та самомасажу.	8	Розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація	Усне опитування (індивідуальне)
11	Спортивний масаж: попередній, тренувальний, відновний та масаж в передстартових станах. Поняття про різновиди спортивного масажу.	8	Розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація	Усне опитування (індивідуальне)
	Всього годин	86		

2.2.4 Лабораторні заняття

Проведення лабораторних занять не передбачено програмою

2.2.5. Самостійна робота

№ з/п	Тема	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Вступ до масажу: історія, класифікація та основні поняття.	12	Підготовка конспекту	Усне опитування, перевірка конспекту
2	Анатомо-фізіологічні основи масажу. Протипоказання та показання до застосування масажу.	16	Підготовка конспекту	Усне опитування, перевірка конспекту
3	Основи класичного масажу: прийоми та техніки.	16	Підготовка конспекту	Усне опитування, перевірка конспекту
4	Методика лікувального масажу при патології опорно-рухової системи.	6	Підготовка конспекту	Усне опитування, перевірка конспекту
5	Методика лікувального масажу при патології нервової системи.	6	Підготовка конспекту	Усне опитування, перевірка конспекту
6	Методика лікувального масажу при соматичній патології.	6	Підготовка конспекту	Усне опитування,

				перевірка конспекту
7	Методика лікувального масажу в педіатрії.	6	Підготовка конспекту	Усне опитування, перевірка конспекту
8	Сегментарно-рефлекторний та точковий масаж.	4	Підготовка конспекту	Усне опитування, перевірка конспекту
9	Масаж в косметології.	4	Підготовка конспекту	Усне опитування, перевірка конспекту
10	Методика проведення самомасажу. Особливості виконання місцевого, загального масажу та самомасажу.	4	Підготовка конспекту	Усне опитування, перевірка конспекту
11	Спортивний масаж: попередній, тренувальний, відновний та масаж в передстартових станах. Поняття про різновиди спортивного масажу.	16	Підготовка конспекту	Усне опитування, перевірка конспекту
	Всього годин	96		

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ»

Система оцінювання та вимоги (види контролю, методи контролю, форми контролю, критерії оцінки рівня знань, умови допуску до підсумкового контролю)

При вивченні дисципліни застосовується поточний та підсумковий семестровий контролю. Також, передбачено обов'язковий контроль засвоєння навчального матеріалу дисципліни, віднесеного на самостійну роботу.

Поточний контроль (засвоєння окремих тем) проводиться у формі усного опитування, тестування, бесіди здобувачів із заздалегідь визначених питань, у формі виступів здобувачів вищої освіти з доповідями при обговоренні навчальних питань на практичних заняттях.

Задля оцінювання самостійної роботи здобувачів освіти пропонується альтернативний варіант *(за вибором)*: традиційні види завдань: написання

контрольної роботи, реферату або творчі види: підготовка мультимедійної презентації, опрацювання навчальної літератури (складання анотації, рецензування, цитування, тези першоджерел, доповнення лекцій).

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти. Він проводиться в усній. Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком навчального процесу, а обсяг навчального матеріалу, який виноситься на підсумковий семестровий контроль, визначається робочою програмою дисципліни.

Формою контролю є «іспит», передбачається, що допуск до іспиту визначається у балах ЗНД від 70 до 120, при відсутності пропусків аудиторних занять та лекцій. Пропуски аудиторних занять та лекцій повинні бути відпрацьовані в обов'язковому порядку. Іспит оцінюється від 50 до 80 балів. Оцінка з дисципліни – є сума балів за ЗНД, ІЗЗ та іспиту і складає від 120 до 200 балів.

Здобувачам освіти, які виконали вимоги програму навчальної дисципліни та були допущені до складання іспиту, але не склали його або не з'явилися виставляється оцінка **Fx**.

Здобувачам освіти, які були не допущені до складання іспиту, у зв'язку з недостатньою кількістю балів за ЗНД виставляється у відомість відмітка «не допущено» (оцінка **F**).

Здобувачу освіти, який допущений до складання іспиту, але не з'явився на його складання, виставляється у відомість відмітка «не з'явився» (оцінка **Fx**).

Оцінювання успішності навчання студентів за ЕСТС організації навчального процесу (іспит)

**Перерахунок середньої оцінки за поточний контроль у багатобальну шкалу
(для дисциплін, що завершуються ДЗ або іспитом)**

4-бальна шкала	120-бальна шкала	4-бальна шкала	120-бальна шкала
5	120	3.91-3,94	94
4.95-4,99	119	3.87-3,9	93
4.91-4,94	118	3.83- 3,86	92
4.87-4,9	117	3.79- 3,82	91
4.83-4,86	116	3.74-3,78	90
4.79-4,82	115	3.7- 3,73	89
4.75-4,78	114	3.66- 3,69	88
4.7-4,74	113	3.62- 3,65	87
4.66-4,69	112	3.58-3,61	86
4.62-4,65	111	3.54- 3,57	85
4.58-4,61	110	3.49- 3,53	84
4.54-4,57	109	3.45-3,48	83
4.5-4,53	108	3.41-3,44	82

4.45-4,49	107	3.37-3,4	81
4.41-4,44	106	3.33- 3,36	80
4.37-4,4	105	3.29-3,32	79
4.33-4,36	104	3.25-3,28	78
4.29-4,32	103	3.21-3,24	77
4.25- 4,28	102	3.18-3,2	76
4.2- 4,24	101	3.15- 3,17	75
4.16- 4,19	100	3.13- 3,14	74
4.12- 4,15	99	3.1- 3,12	73
4.08- 4,11	98	3.07- 3,09	72
4.04- 4,07	97	3.04-3,06	71
3.99-4,03	96	3.0-3,03	70
3.95- 3,98	95	Менше 3	Недостатньо

Шкала оцінювання у ХНМУ

Оцінка за 200 бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за чотирибальною шкалою
180–200	A	Відмінно
160–179	B	Добре
150–159	C	Добре
130–149	D	Задовільно
120–129	E	Задовільно
Менше 120	F, Fx	Незадовільно

Критерії оцінювання практичних навичок

Кількість навичок	«5»	«4»	«3»	Відповідь за білетами практичної частини	За кожен практичний навичку здобувач одержує від 5 до 8 балів, що відповідає: «5» - 8 балів «4» - 6,5 балів «3» - 5 балів
1	8	6,5	5		
2	8	6,5	5		
3	8	6,5	5		
4	8	6,5	5		
5	8	6,5	5		
	40	32,5	25		

Оцінювання теоретичних знань за складеними на кафедрі білетами, які включають усі теми дисципліни.

Критерії оцінювання теоретичних знань

Кількість питань	«5»	«4»	«3»	Усна відповідь за білетами, які включають теоретичну частину	За кожен відповідь студент одержує від 5 до 8 балів, що відповідає: «5» - 8 балів
1	8	6,5	5		
2	8	6,5	5		

3	8	6,5	5	дисципліни	«4» - 6,5 балів «3» - 5 балів
4	8	6,5	5		
5	8	6,5	5		
	40	32,5	25		

**Відповідність оцінювання дисципліни в балах
оцінюванню в традиційних оцінках**

Оцінка дисципліни в балах	Традиційна оцінка з дисципліни
180–200	«5»
150–179	«4»
120–149	«3»

Після завершення вивчення дисципліни завуч або викладач виставляють здобувачу кількість балів та відповідну оцінку у залікову книжку та заповнюють відомості успішності студентів з дисципліни за формами.

3.2. Питання до іспиту:

1. Які основні етапи розвитку масажу в історії людства?
2. Як класифікують види масажу за його призначенням?
3. Що таке масаж і які його основні принципи?
4. Чим відрізняється лікувальний масаж від класичного?
5. Яка роль масажу у сучасній медицині та спорті?
6. Як масаж впливає на кровообіг і лімфообіг?
7. Які зміни відбуваються у м'язовій тканині під впливом масажу?
8. Назвіть основні показання для проведення масажу.
9. Які існують абсолютні протипоказання для масажу?
10. Як масаж впливає на нервову систему?
11. Які основні принципи професійної поведінки масажиста?
12. Як правильно встановити комунікацію з клієнтом?
13. Яке значення має конфіденційність у роботі масажиста?
14. Що входить у створення безпечного середовища для клієнта?
15. Які етичні норми слід враховувати під час роботи?
16. Які основні гігієнічні вимоги до масажиста?
17. Як слід підготувати робоче місце до проведення масажу?
18. Які засоби використовуються для дезінфекції обладнання?
19. Як уникнути травм під час виконання масажу?
20. Яке значення має особиста гігієна клієнта і масажиста?
21. Назвіть основні прийоми класичного масажу.
22. Який вплив має розтирання на тканини?
23. Яка техніка застосовується для релаксації м'язів?
24. Як правильно виконувати погладжування?
25. Які методи підготовки шкіри до масажу використовуються?
26. Чим відрізняються прийоми лікувального масажу від класичного?

27. Як масаж впливає на процеси регенерації тканин?
28. У яких випадках рекомендовано використання точкового масажу?
29. Які техніки найчастіше застосовуються при захворюваннях суглобів?
30. Як враховувати індивідуальні особливості клієнта під час лікувального масажу?
31. Як масаж впливає на кровообіг у зоні голови?
32. Які прийоми використовуються для релаксації під час масажу голови?
33. У яких випадках застосовується масаж волосистої частини голови?
34. Як виконувати масаж для зменшення головного болю?
35. Які протипоказання є для масажу голови?
36. Яке значення має масаж шийно-комірцевої зони для здоров'я?
37. Які основні прийоми використовуються для масажу цієї зони?
38. Як правильно виконувати масаж для зняття м'язової напруги в шії?
39. У яких випадках не рекомендується масаж шийної зони?
40. Як масаж цієї зони впливає на стан центральної нервової системи?
41. Які прийоми використовуються для масажу спини?
42. Як масаж спини впливає на тонус м'язів?
43. Що необхідно враховувати під час масажу уздовж хребта?
44. Які захворювання є протипоказанням для масажу спини?
45. Як масаж спини впливає на загальне самопочуття?
46. Які техніки використовуються для стимуляції кровообігу в кінцівках?
47. Як масаж допомагає при набряках кінцівок?
48. Чим відрізняється масаж рук від масажу ніг?
49. Які прийоми використовуються для відновлення функцій суглобів?
50. Як масаж впливає на лімфодренаж кінцівок?
51. Які показання для проведення вісцерального масажу?
52. Як масаж впливає на функцію органів черевної порожнини?
53. Які основні техніки вісцерального масажу?
54. У яких випадках цей вид масажу протипоказаний?
55. Як підготувати пацієнта до вісцерального масажу?
56. Які види апаратного масажу існують?
57. У чому переваги апаратного масажу над ручним?
58. Які захворювання можна лікувати за допомогою апаратного масажу?
59. Які основні правила використання масажного обладнання?
60. Які протипоказання існують для апаратного масажу?
61. Які основні показання та протипоказання для проведення лікувального масажу при патології опорно-рухової системи?
62. Які техніки масажу використовуються при остеохондрозі, і який їхній вплив на організм?
63. Як виконується масаж при захворюваннях суглобів (артрит, артроз), і які прийоми є найефективнішими?
64. Які особливості проведення лікувального масажу при сколіозі?
65. Як масаж сприяє відновленню після травм опорно-рухової системи (переломи, розтягнення зв'язок)?

66. Які основні показання та протипоказання для лікувального масажу при патології нервової системи?
67. Які техніки масажу застосовуються при невритах та невралгіях, і як вони впливають на стан пацієнта?
68. Як проводиться масаж при радикуліті та інших захворюваннях периферичної нервової системи?
69. Які особливості методики масажу при вегетативно-судинній дистонії?
70. Як масаж сприяє відновленню нервової функції після інсульту або травм центральної нервової системи?
71. Які показання та протипоказання існують для проведення лікувального масажу при патологіях дихальної системи?
72. Які техніки лікувального масажу застосовуються для поліпшення вентиляції легень і відходження мокротиння?
73. Як виконується дренажний масаж при бронхіті та пневмонії?
74. Які особливості масажу при бронхіальній астмі, і як він допомагає зменшити частоту нападів?
75. Як враховуються вік і загальний стан пацієнта при проведенні масажу для лікування патологій дихальної системи?
76. Які показання та протипоказання для лікувального масажу при патологіях шлунково-кишкового тракту?
77. Які техніки масажу використовуються для стимуляції перистальтики при запорах?
78. Як масаж допомагає при лікуванні гастриту та виразкової хвороби шлунка?
79. Які особливості масажу при захворюваннях печінки та жовчного міхура, таких як холецистит?
80. Як проводиться лікувальний масаж при патології підшлункової залози (панкреатит)?
81. Які особливості потрібно враховувати при проведенні лікувального масажу у дітей різного віку?
82. Які показання та протипоказання для лікувального масажу в педіатрії?
83. Як масаж допомагає при лікуванні дитячих захворювань опорно-рухової системи (наприклад, дисплазії тазостегнових суглобів)?
84. Які техніки масажу найбільш ефективні при лікуванні захворювань дихальної системи у дітей (наприклад, бронхіт, пневмонія)?
85. Як адаптується методика лікувального масажу для новонароджених та немовлят з урахуванням їх анатомо-фізіологічних особливостей?
86. У чому полягає суть сегментарно-рефлекторного масажу, і які його основні принципи?
87. Які анатомо-фізіологічні основи лежать в основі сегментарно-рефлекторного масажу?
88. Що таке біологічно активні точки, і як вони використовуються у точковому масажі?
89. Які основні техніки застосовуються для проведення точкового масажу?

90. Які показання та протипоказання існують для сегментарно-рефлекторного та точкового масажу?
91. Які види масажу використовуються в косметології, і в чому їх особливості?
92. Як масаж обличчя впливає на стан шкіри та м'язів?
93. Які основні техніки косметологічного масажу обличчя та тіла?
94. Які показання та протипоказання існують для косметологічного масажу?
95. Як правильно підготувати шкіру до проведення косметологічного масажу?
96. Які переваги має самомасаж перед професійним?
97. Як правильно виконувати місцевий самомасаж?
98. Які вправи ефективні для самомасажу рук?
99. Як самомасаж допомагає у відновленні після тренувань?
100. Які засоби використовуються для самомасажу в домашніх умовах?
101. Які основні види спортивного масажу існують?
102. Як проводиться попередній масаж перед тренуванням?
103. У чому особливість відновного масажу?
104. Які прийоми застосовуються у передстартовому масажі?
105. Як масаж впливає на спортивні результати?

3.3. Індивідуальні завдання:

1. Підготовка реферату за темами для самостійного вивчення (5 балів).
2. Проведення самостійного фрагменту наукового дослідження (10 балів).
3. Пошук та опрацювання навчальних і науково-методичних ресурсів за темами для самостійного вивчення (5 балів).
4. Підготовка наукової доповіді на засіданні наукового гуртка та/або науково-студентській конференції (10 балів).
5. Участь у міжвузівській та/або всеукраїнській олімпіаді з дисципліни (10 балів).
6. Підготовка наукових публікацій: тез з збірників науково-практичних конференцій, збірників наукових праць, статей у фахових наукових виданнях (10 балів).

3.4. Правила оскарження оцінки

Апеляція студента щодо оцінки (кількості балів), отриманої на заліку у ХНМУ, повинна подаватись особисто не пізніше наступного робочого дня після оголошення оцінки.

Апеляція розглядається не пізніше наступного дня після її подання у присутності студента.

Додаткове опитування студента при розгляді апеляцій не допускається.

Порядок подання і розгляду апеляції повинен бути оприлюднений та доведений до відома студента не пізніше ніж 7 днів до початку іспитів.

4. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Вимоги дисципліни.

Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно, якщо у здобувачів/ок виникають запитання, можна звернутися до викладача особисто або за електронною поштою, яку викладач/ка надасть на першому практичному занятті.

Під час лекційного заняття студентам та студенткам рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші. Ставити питання до лектора/ки – це абсолютно нормально.

Практичні заняття

Активна участь під час обговорення в аудиторії, студенти/ки мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час дискусії важливі:

- повага до колег,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливість та неупередженість,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/ки,
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
- я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,
- обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від здобувачів/ок очікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах з предметного профілю.

Відвідування занять та поведінка.

Очікується, що здобувачі відвідуватимуть всі лекційні та практичні заняття. Якщо вони пропустили заняття, необхідно відпрацювати його (згідно графіку на інформаційному стенді кафедри).

Студентству важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.

Під час занять дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;
- пити безалкогольні напої;
- фотографувати слайди презентацій;
- брати активну участь у ході заняття.

заборонено:

- їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);
- палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;

- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;
- грати в азартні ігри;
- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);
- галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.

Використання електронних гаджетів.

Використання електронних гаджетів є основним і потужним інформаційним джерелом до вивчення курсу, адаптивним до сучасних вимог і сприяє входженню в сучасний європейський освітній простір. Гаджети забезпечують постійний зворотній зв'язок: «викладач-студент», «студент-студент», «студент-група здобувачів».

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Політика щодо академічної доброчесності.

Кафедра спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії підтримує нульову толерантність до плагіату. Від здобувачів вищої освіти очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Кирилюк В.В. Методика та техніка класичного масажу: методичні рекомендації для практичних занять для студентів спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія». — Луцьк, 2022. — 44 с.
2. Єфіменко П. Б., Каніщева О. П., Сверчкова О. В. Масаж дорослих і дітей: навч. посіб. — Київ: Медицина, 2023. — 215 с.
3. Реабілітаційний масаж : конспект лекцій / О. С. Степаненко, А. В. Ольховик, С. А. Король, Д. С. Воропаєв. — Суми : СумДУ, 2021. — 152 с.
4. Вакуумний масаж. Застосування вакуумного масажу у профілактичних і лікувальних цілях : посібник / О. М. Нечипуренко, О. М. Чухраєва, С. Г. Криворучко [та ін.] ; відп. ред. О. А. Владимиров [та ін.]. — Київ : ТОП ДРУК, 2021. — 156 с.
5. Істомін А.Г., Латогуз С.І., Сушецька А.С. та ін. Лікувальний масаж та мануальна терапія при окремих захворюваннях: метод. вказівки до проведення практичного заняття магістрів 1-го курсу IV мед. факультету. — Харків: ХНМУ, 2020. — 52 с.

Допоміжна

1. Мироненко С. Г. Анатомія людини з основами спортивної морфології : навчальний посібник / С. Г. Мироненко. — Полтава, 2023. — 211 с.
2. Нестерчук Н.Є. Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт із навчальної дисципліни «Профілактично-лікувальний масаж» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня та другого (магістерського) рівня для усіх освітньо-професійних програм спеціальностей НУВГП денної і заочної форми навчання. — Рівне: НУВГП, 2020. — 16 с.
3. Фоменко В.В. Методичні вказівки до практичних занять з навчальної дисципліни «Масаж» для студентів денної форми навчання за спеціальністю А7 «Фізична культура і спорт». — Харків: НТУ «ХПІ», 2025. — 58 с.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Visceral Manual Therapy for physiotherapists and osteopaths

https://www.udemy.com/course/visceral-manual-therapy-for-physiotherapists-and-osteopaths/?utm_source=adwords&utm_medium=udemyads&utm_campaign=Search_DSA_Gamma_NonP_la.EN_cc.ROW-English&campaigntype=Search&portfolio=ROW-English&language=EN&product=Course&test=&audience=DSA&topic=&priority=Gamma&utm_content=deal4584&utm_term=_.ag_162511580324_.ad_696197165484_.kw_.de_c_.dm_.pl_.ti_dsa-1705455355804_.li_9061017_.pd_.&matchtype=&gad_source=1&gclid=Cj0KCQjwi5q3BhCiARIsAJCfuZniUdD3MZmx9GrbMitLJ4wktTVW6xTfrCB_JyQn1m3ckVgsQ3V2hj8aAhaEEALw_wcB&couponCode=2021PM25

2. Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у ХНМУ
https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_sex.pdf

3. Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті
https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf

4. Порядок проведення занять з поглибленого вивчення студентами Харківського національного медичного університету окремих дисциплін понад обсяг навчального плану https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/poriad_pogl-vyv_dyisc.pdf

5. Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ <https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА:

https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/12/proekt_polog_inkl_navch.pdf

https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/02/polog_org_incl-suprov.pdf

8. ІНШЕ -